

VÄRBS MU BISARIKS VOLAPÜKA

fa 'Daniel Morosof'

Ninäd

1. Präpod fo nenfümbidir in Volapük rigik e perevidöl	1
2. Lised värbas sekidik e patöfs vödidefomamik otas	2
3. Kūpedots tefü geb värbas sekidik.....	4
3.1. El "loegön"	4
3.2. El "lielön"	5
3.3. El "leadön".....	6
3.4. El "büedön".....	7
3.5. El "koedön".....	7
3.6. El "jinön"	8
3.7. El "klülädön"	9
3.8. El "bleibön"	10
3.9. El "sötön".....	10
3.10. El "kanön".....	11
3.11. El "vilön".....	11
3.12. El "nedön".....	12
3.13. Els "mutön, dalön".....	13
4. Kludods.....	13
Fonäts anik pegeböl.....	14
Taib: "Lovelogam värbas sekidik".....	15

1. PRÄPOD FO NENFÜMBIDIR IN VOLAPÜK RIGIK E PEREVIDÖL

Ya sis lunüp ävilob penön yegedi dö värbs sekidik Volapüka. Ye vobod at eklülädon binön vemo fikulik, bi värbs enu pemäniotöls vero distons de ods ma patöfs vödidefomamik, fomirik e süntagiks. Bo igo kanoy dilädön värbis at ad grups gretik kil (reidolsös dö atos in kludods! Te patöf bal binon kobädik pö värbs sekidik valik, efe kanons pagebön kobü nenfümbidir nen gebäd präpoda "ad".

Püks mödik leadons stukön predikati komplitik me pösodafom värba e nenfümbidir binädöli. In tef at el "Gramat Volapüka" nunon pö bagaf: 240 < sökölösi:

"Värbs sekidik binons värbs ut, kels no pagebons soelölo, ab ai kobü värb votik (nesekidik). Patanölo ko värb sekidik, värbs nesekidik neföro pabefoon fa präpod. Somo värb sekidik sa värb nesekidik fomons kobo värbi komplitik, lü värb komplitik kelik dutons patöfs lönik." (Vü kläms vilob küpetön, das balido värbs sekidik ömik suvo pägebons in vödems dasamik nen värb nesekidik, telido buükoböv notodoti "predikat komplitik" bu el "värb komplitik" demü kurat e suemov pluiks). Kanoy kludön dub sams bagafa ot, das värb nesekidik stadon in nenfümbidir po sekidik, sevabo: "kanön svimön, dalön spatön, bleibön laispikön, leadön dugolön, büedön kömön, ..."

Dido ya ün timäd di 'Schleyer' Volapükans ädalons kobükön värbis tel u pluikumis ad fomön predikati komplitik. Ye ettimo pö jenets somik präpod fo nenfümbidir värba telid äzesüdon te ad notodön patiko u kazetön suemodi diseina. Hiel 'Johann Schleyer' inemom stukotis somik labü präpod elis 'supina'. Pälecedons fa om as foms lönöfik värba (foms sümik labü nem ot sevabo el 'supinum' ädabinons in püks deadik difik keninükamü latin e vönaglugaslav). Leigodolsös setis sököl se tidabuk fa hiel 'A. Kerckhoffs'!

Kömob al sagön ole.

Begob oli sagön ome.

(El 'Cours complet de Volapük', pad: 37. Präpod vönädik *al fo nenfümbidir baiädon ko el "ad" in Volapük nuik.)

Kludo ettimo Volapükans ädalons pladön u no pladön vödi zuik fo nenfümbidir asä dil predikata ma siäm kuratik seta lölik. Niludob, das hiel 'Arie de Jong' äleodükom nomis tefik ad fasilükön onis, dat Volapükans no ömutons nespälön timi du ösludons, va präpod üzesüdon u no

üzesüdon. Bevoban famik Volapüka in tef at evedükom yufapüki ela ‘Schleyer’ mu tikaviki ma sam Linglänapüka, Deutänapüka, Nedänapüka, e reta, bi gramatiko värbs sekidik Volapüka sümedons Lingläna- u Deutänapükiks värbs tefodik, pö kels nenfümbidirs no pabefoons fa vöd zuik (ön jenets somik el “ad” Volapükik baiädon ko el ‘to’ Linglänapükik ud el ‘zu’ Deutänapükik). Zuo värbs sekidik anik vo patradutons dub yufavärbs tefodik (sevabo: ‘modal auxiliary verbs’) Linglänapüka, sevabo: **kanön, dalön, mutön** (tefädo: ‘can, may, must’). Värbs sekidik anik i patradutons dub värbs tefodik Deutänapüka, sevabo: **kanön, dalön, mutön, sötön, vilön** (tefädo: ‘können, dürfen, müssen, sollen, wollen’). Cedü ob, flun Deutänapüka äbinon vemikum pö leväl värbas sekidik, bi värbs sekidik nog votiks labons leigätodis Deutänapükik, kels leadons moädön eli ‘zu’ fo nenfümbidir, sevabo: **koedön/büedön/leadön, bleibön, loegön, lielön** (tefädo: ‘lassen, bleiben, sehen, hören’). Vöds “loegön, lielön” i sümons ad leigätods Deutänapükik oksik tefü geb kusatifa (sevabo subsat u pönop in kusatif kanon malön dunani tefü nenfümbidir).

Ba Volapükans atimik, suvo lisedi pläotas memidön no vilöls, cedons, das slud votik seimik äbinonöv fasilikum, sevabo u finid geba präpoda alseimik fo nenfümbidir, u güo geb präpoda ot fo nenfümbidir alik. Vi! nek obas äkanon-la dakonsälön ko el ‘Arie de Jong’ dö revid Volapüka. Leliedö!

2. LISED VÄRBAS SEKIDIK E PATÖFS VÖDIDEFOMAMIK OTAS

Bai sev obik, hiel ‘Arie de Jong’ neai ägevom lisedi lölöfik värbas sekidik. Lebuks tel oma (el “Gramat Volapüka” ed el ‘Leerboek der Wereldtaal’: tidabuk pro Nedänapükans) ninädons te lisedi nelölöfik ot, pesököl fa debreikamalül e binädöli me värbs vel somik: **kanön, dalön, leadön, koedön, büedön, bleibön, klülädön**. Vöds “**vilön, mutön, sötön, nedön**” id ejäfidons äs värbs sekidik in penäds pemäniotöl, efe läyümölo len oks nenfümbidiris nen präpod “ad”. Too te värb “nedön” atas pemakon as “sekidik” pö vödabuk gretik yela 1931, värbs anik (“mutön, sötön, vilön”, i “jinön”) no älabons mäki patik e päträitons as neloveädiks (*mutön, jinön, sötön*) u loveädiks (*vilön*), do nendoto i vödabuk et äninädon samis gudik, kels äblöfons, das els “jinön, mutön, sötön, vilön” dutons lü värbs sekidik.

Binos nitedik, das balidnaedo värbs “**loegön**” e “**lielön**” epubons su pads ela “Volapükagased pro Nedänapükans” tefädo ün yels: 1936 e 1937 < ko tradutods brefik balvödik e küpets “värb sekidik” u balugiko “sek.”. Vöds at no äkomädons in vödabuk gretik calöfik yela: 1931. Niludob, das bofiks penüdugons ini Volapük pas pos fin bevoboda ona. Jenöfo pänüdugons ini Volapük telidnaedo, bi balidnaedo ipubons in dabükot telid vödabuka fa el ‘Schleyer’. Ettimo älabons tradutodis sököl:

lielön = ‘*horchen, lauschen*’ (atimo vöd “dalilön” labon sinifi at),

loegön = ‘*bemerken (sehen), beobachten*’, ma dabükot folid vödabuka id el ‘*wahrnehmen*’ (värb at baiädon ko els “küpedön, logedön, lülogedön” in Volapük nuik).

Hiel ‘Ralph Midgley’ ipreparom lisedi mu lölöfiki värbas sekidik, pö kel änumädöm vödis degfol sököl: **bleibön, büedön, dalön, jinön, kanön, klülädön, koedön, leadön, lielön, loegön, mutön, nedön, sötön, vilön** (logolsös yegedi tiädü ‘The Correct Use of the Preposition „ad” se lölet tiädü ‘Volapük in Use’!).

Värbs sekidik nefölons nomis mödik Volapüka (ed igo nefölons bagafi dö oks it, bi suvo pagebons nen värb nesekidik, klu no fomons predikati komplitik). Ma “Gramat Volapüka” värbs valik mutons padefomön de vöds bidas votik (de subsats, numavöds, ...). Saitob bagafi tefik efe tumdegjölid: “Ladyeks e värbs ai pafomons de vöds votik dub lenyüm poyümotas: **-ik** ed **-ön**.” Dido värbs sekidik anik nendoto labons subsatis rigik, de kels pedefomons, sevabo: *lead – leadön, vil – vilön, mut – mutön, söt – sötön, kan – kanön, jin – jinön, klüläd – klülädön* (subsat lätik fe komädön te in vödems, ab vödabuk calöfik Volapüka e fövots ad on i labons defomamavödis votik vödastaba ot, as sam: *klülädü, klülädik*). Ye ni vödaliseds ni vödabuks calöfiks ni vödems ninädons subsatis sümik tefü värbs “loegön, lielön, büedön, koedön, nedön, dalön, bleibön”. Do kanoyöv fasiliko fomälön vödis somik (mutoy te moükön finoti “-ön”), bo no daloyös bundanükön tuvemo vödastoki me leigasinfavöds nulik, ad suemods kelas vöds calöfik ya dabinons, as sam:

vobed värba	“loegön”	kanon panemön me subsat	“logam”,
” ”	“lielön”	” ”	“lilam”,
” ”	“büedön”	” ”	“büdam”,
” ”	“koedön”	” ”	“kodam”,
” ”	“nedön”	” ”	“neod”,
” ”	“dalön”	” ”	“kan” u “gität”,
” ”	“bleibön”	” ”	“föv”.

Cedob, das mastans ettimik Volapüka neai ästeifülons ad gebön vödastabi värbas sekidik anik nen finot nenfumbidira u pösodafinot värba sekü kod seimik veütik. Jinos lü ob, das värbs sekidik at in Volapük pebevoböl pefomons me votükam smalik nemediko de värbs siämaröletik tefädik Volapüka, sevabo ön mod sököl: *logön* → *loegon*, *liön* → *lielön*, *büedön* → *büedön*, *kodön* → *koedön*. Kludo lecedob stamädis värbas at nedeteilovikis ü nenlibikis, bi no kanons pagebön nen värbafinot seimik. Cedü ob stamäds värbas “nedön” e “bleibön” i binons nenlibiks, ab licin vödas at jinon binön plu brulik. Tefü pär “neodön, nedön” kanob penön, das ma dabükot folid vödabuka fa hiel ‘Johann Martin Schleyer’: datuvan Volapüka < ädabinon te värb “nedön” (subsat “ned” id ädabinon). Niludob, das menodan ömik Volapüka (ud el ‘Schleyer’ it, ud el ‘de Jong’) isludom ad teilön värbi rigik ad vöds tel (sevabo sekidik e neseکیدik) e poso äceinom subsati ivönädiköl *ned ad “neod”. Kludo ma tümolog värb neseکیدik “neodön” pefomon de värb sekidik, do kösömo lüod fomama äbinon güik. Zuo in Volapük rigik subsats “liel, loegam, büed” ädabinons (fonäts ömik i gevons vödi “loeg”), do älabons sinifis, kels no lönedons-la tefü värbs sekidik nuik, sevabo:

liel = ‘das Horchen, Lauschen’ (ma dabükot telid vödabuka calöfik; atimo: “dalilam”),

loegam = ‘Beobachtung’ (ma dabükot telid vödabuka enu pemäniotöla; ma dabükot folid vödabuka ot id el ‘Augenmerk’; leigätod nuik: “küped”),

büed(am) = ‘Verordnung’ (ma dabükot folid vödabuka calöfik; ma vödabuk ot id ädabinon värb “büedön” ko tradutod ‘verordnen’; leigätods nuik: ‘Verordnung’ = büdül(am), ‘verordnen’ = büdülön).

Klulos, das subsats mögik *ned, *liel, *loeg, *büed pemoükons desino se vödabuk e vödaliseds calöfiks. Atos gudiko jonülon, das ma desin bevobana äbinos vipabik, das värbs sekidik anik ölabons stamädis nenlibik.

Grup värbas “bleibön, blebön, blibön” i binon nitedik de tikädöp tümologa. Ma dabükot folid vödabuka calöfik, Volapük älabon te värbi bal atas, sevabo: “blibön” (ko tradutods ‘bleiben, verbleiben’; id ädabinon subsat “blib”, me vöd ‘Verbleib’ pätradutöl). Värb at pägebon nemu in siäms distik tel efe as värb neloveädik voik (leigätod in Volapük nuik binon “blibön”) ed as värb neloveädik nemirik (leigätod in Volapük nuik binon “blebön”). Leigodolsös samis sököl se tidabuk fa ‘Charles Sprague’ Volapüka rigik:

Äblibob in Rom du yels kil. (Pad: 32; el *du is baiädon ko el “dü” Volapüka nuik.)

...**blibob** dünan olsik divodikün... (Pad: 63; nu penoyöv eli “blebob” pla “blibob”).

Pö jenet at menodan lätik Volapüka eplauikom värbi bal dub värbs fonetiko sümiks kils ma sinifis difik licinavöda Deutänapükik. Posä votükam at vödastoka ejenöfikon, värb sekidik ma pron plu sümedon vöd Deutänapükik tefik ka värbs neloveädik. Too büocedob, das siämarölet vü balflano värbs “blebön, blibön” e votaflano värb “bleibön” töbo binon-la klülük pro no-Deutänapükans.

Äsä jonülob fovikumo, värbs sekidik Volapüka jäfidons gramatiko vemo distöfiko. Emutob vestigön mödikis vödemis dasamik Volapükik ad küpön patöfis ömik (as sam, evestigob vödemis mödik se “Volapükagased pro Nedänapükans”, diateki nulik, eli “Gramat Volapüka”). Värb sekidik tio alik pakaladon me patöfs lönik geba. Atos sekidon de dinäds difik keninükamü grupam siämik, bi mödadilo värbs sekidik siämagrupa ot pagebons ön mods sümik. Cedob, das in Volapük daloy distidön siämagrupis sököl värbas sekidik:

– värbs sienama: **loegön, lielön**;

– värbs kodama: **büedön, koedön, leadön** (äsä hiel ‘Arie de Jong’ änunom, värbs kil at patradutons me vöd bal ini Deutäna- e Nedänapük, tefädo me els ‘lassen’ e ‘laten’);

- värbs luverata: **jinön, klülädön;**
- värb laidula: **blibön;**
- värbs vila: **vilön, nedön;**
- värbs möga: **dalön, kanön, mutön, sötön.**

Kaladob värbis at balposvotiko ma sökaleod boso vilädik, sevabo de vöds, kels jinons lü ob as Rusänapükan põ geb mu fikuliks, jü vöds jiniko plu fasiliks. Põ sait diateka nulik nunob nümis kapita e setema, dat alan okanon leigodön saitoti lä tradutod diateka nulik ini motapük okik.

3. KÜPEDOTS TEFÜ GEB VÄRBAS SEKIDIK

3.1. El “loegön”

Ma sinif värb “loegön” no diston de “logön”, labon te patöfis süntagik lönöfik, sevabo pagebon ai te kobü nenfümbidir (kel kösömo stadon in presenatim): dil predikata komplitik. Fom neyegik (ko finot “-os”) värba sekidik at no äkomädon, värb at neai id ästadon in sufalefom. Nesuvo ädefomoy partisipi de värb at, as sam:

Tidäbs, loegöl golön omi su vat laka, äsagoms ebluvölo... (gospul ma ‘Matthaeus’, kapit: 14, setem: 26)

Värb (ü predikat) komplitik jäfidon, äsva binon vöd bal, kel kanon labön põ ok yegodi(s) e vödis votik fümetöl. Fikul e bisar vemiks põ geb ela “loegön” süikons, bi dils difik predikata magulons dunis pösodas (yegas, suemodas neyegik, e reta) difikas, sevabo set lölik bepenon, das pösod bal logon, vio pösod (nim, yeg, e ret) votik dunon bosi. Ai kanoy votaformülön, värbi “logön” gebölo, setis sümik ön mod somik, das set vedon komplitikum, e yegod(s) gramatik seimik efe subsat(s) u pönop in kusatif vedon(s) subyet(s) efe subsat(s) u pönop in nominatif, as sam:

Äloegof seadön silanans tel in klotem vietik, balani len kapofinot e balani len futofinot plada, kö koap Yesusa iseaton (gospul ma ‘Ioannes’, kapit: 20, setem: 12). = Älogof, das silanans tel äseadons in klotem vietik, balan len kapofinot e balan len futofinot plada, kö koap Yesusa iseaton. (Is geb värba sekidik eleadon tradutani vitön mänioti gena silananas.)

Sekü patöf at lecedob setis labü el “loegön” peträkölis, do el ‘Arie de Jong’ no ämäniotom in bagaf teltumteldegmälid ela “Gramat Volapüka”, das nenfümbidir põ värb “loegön” binon med träka.

If värb nesekidik duton lü neloveädiks, tän kusatif te bal zesüdon ad nemön dunani tefü nenfümbidir. Sams:

- ...*äloegof seadön omi lä fil...* (gospul ma ‘Lucas’, kapit: 22, setem: 56)
- ...*äloegom seatön in bed lümoti omik fiñi suföli* (gospul ma ‘Matthaeus’: VIII, 14)
- *Ven Yesus äloegom stanön moti okik, e tidäbi, keli älöfom, lä of, äsagom lü mot: “O vom! logolöd soni olik”!* (gospul ma ‘Ioannes’: XIX, 26)

Nendoto kanoy mödükumön numi nenfümbidiras medü vöds, kels dutons lü nenfümbidir predikata komplitik. Sekü atos predikat nog plu komplitikon, as sam:

- *E ven äloegom kömön farisetanis e sadukanis mödikis ad pablunedön fa om, äsagom omes...* (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 7)

Semikna nenfümbidirs plu bal kobofomons ko värb “loegön” predikati. Suvöfiküno epladoy konyuni “e” vü värbs nesekidik, ab konyun “ä” i binon mögik. Leigodolsös samis sököl:

- ...*äloegom nexänön Lanali Goda, ä kömön sui ok* (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 16).
- ...*denu oloegols maifikön süli, e donikön e löpikön silanans Goda sui Son mena* (gospul ma ‘Ioannes’: I, 52)

Set labü predikat komplitik kanon magulön dunis anik palogöl, fa pösods u yegs aniks padunölis. Sam:

- *E sunädo ven äxänom se vat, äloegom slitön sili, e donikön Lanali äsä pijuni sui ok* (gospul ma ‘Marcus’: I, 10).

If värb nesekidik duton lü loveädik, tän daloy leigüpo gebön kusatifis tel, efe bal malon dunani tefü nenfümbidir, votik — yegi ut, kele värb in nenfümbidir loveädon vobedi oka, as sam:

- ...*äspelom ad loegön duinön omi milagi seimik* (gospul ma ‘Lucas’: XXIII, 8).

- ...*demü milags, kelis äloegons **dunön omi*** (duns paostolanas: VIII, 6).

El ‘Arie de Jong’ äpenom, das “vöd staden in **kusatif** as **yegod**” (el “Gramat Volapüka”, bagaf: 231). Ye no cedob, das vöd ut in kusatif, kel sümon ma siäm ad subyet, dalon padütedön lü vöds, kels, äsä yegods valik, “binons gramatiko dins, keles värb kanon loveädön vobedi oka” (fonät ot, bagaf: 210). Ba binos-la vipabik ad distidön sinifis tel kusatifa e tefädo sotis tel yegoda, sevabo: yegod voik, kel lüsumon ü sufon vobedi värba, klu nemon yegi vobeda, e yegod gramatik, kel nemon “vobedani”.

Ab geflekobsös obis ad stukots labü värb “loegön”!

Do värb sekidik ai staden in dunalefom, semikna nenfumbidir sufalefomik pagebon. Täno subsat (pönop) nenfumbidiri teföl staden in nominatif. Cedü ob, geb somik nominatifa äflagonöv mänioti patik in “Gramat Volapüka”, bi balido nominatif no pabefoon fa präpod seimik, telido no binon gramatiko lölöfiko subyet, do tefon värbi, kel malon duni gramatiko zuiki. Balna pö jenet somik igo demod ekomädon, sevabo:

- *Äloegob falön steli de sil lü tal, ed **one kik** fonäda gufura **pügivon*** (paokalüp de ‘Ioannes’: IX, 1).

Fo subsat (pönop), kel nemon pösodi dunöl tefü nenfumbidir dunalefomik, kanon papladön präpodi “fa”, sevabo:

- ...*eloegof dunön osi **fa fatül** oka, el ‘Marie Jeanne’ tirof misuro.*

Geb somik präpoda “fa” i binon vemo bisarik.

3.2. El “lielön”

Värb sekidik “lielön” pö geb vemo sümon ad “loegön”. El “lielön” ai pagebon kobü nenfumbidir. Lecedob pöliki tikodayumäti balik, kel ejonulon votikosi, sevabo:

Ai dönu älielob, das in balspikot pläo nesuemovik oka ämäniotom nemi Lindänana.

El “lielön” neai pägebon in fom neyegik e neai ästadon in sufalefom. Nesuvo pägebon in partisipabidir, as sam:

*Yesus, **lielöl** sagön atosi...* (gospul ma ‘Marcus’: V, 36)

Kusatif bisarik gramatik, kel nemon pösodi dunöl tefü värb nesekidik predikata komplitik, id äkomädon. Sams:

- *Elielobs **sagön omi**...* (gospul ma ‘Marcus’: XIV, 58) = elilobs, das (vio) äsagom...
- *Nu komot lölik äseilon, ed älielon **nunön eli** ‘Barnabas’ ed **eli** ‘Paulus’ dö mals e milags...* (duns paostolanas: XV, 12)
- ...*äskanoms, ...ven älieloms **vokädön cilis** in tem...* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXI, 15)

Värb “lielön” leadon no bundanükön vödemi tuvemo me foyümotas letimik värbik e no tuvedön säkädi genas pösodas.

I kanoy gebön kusatifi bal, kel baibinon yegod nomik, as sam:

- *Älielob **nunön numi*** (paokalüp: IX, 16) = älielob, das änunoy numi.

Ye suvöfiküno no ägeboy yegodi voik nen geb otüpiik kusatifa, kel malon sagölani, as sam:

- *Elielobs **sagön omi blasfämis** ta ‘Moyses’ e God* (duns paostolanas: VI, 11). = Elilobs, das (vio) äsagom blasfämis ta ‘Moyses’ e God.
- ...*älieloms **spikön onis pükis** fuginänik...* (bibapenäd ot: X, 46)

Subsat, kodi tonas u sagölani pö nenfumbidir dunalefomik nemöl, i kanon pabefoon fa präpod “fa”. Sams:

- ...*cil älielof de bed oka flapön düpis **fa glok** gretik...*
- *Sevob atosi vemo fümiko, ibä elielob sagön atosi ün yunüp oba **fa lefat** oba...*

Soäsä ya epenob, Deutänapük labon stukotis sümik labü värbs sienama e nenfumbidir sa kusatif, as sam:

‘Ich hörte die Kinder singen.’ = “Älielob kanitön cilis.”

Leigätod gramatik Linglänapükik stukotas somik binon geb gerunda. Sam:

‘I saw him dancing’. = “Äloegob danüdön omi.”

Pö jenets sümik in diatek nulik Rusänapükik suvo partisip pla nenfumbidir Volapükik pegebon. If sümädoyöv stukoti Rusänapükik, mutoyöv samo penön “älogof silananis seadöl tel” pla “äloegof

seadön silanani tel” (Deutänapüko: ‘...und sieht zwei Engel in weißen Kleidern sitzen...’; Linglänapüko: ‘And she saw two angels in white sitting...’). Ye ba suvikumo pö tradut ini Rusänapük stukotas somik geboy sekidaseti.

3.3. El “leadön”

Värbs valik kodama ma patöfs mödikün sümöns ad värbs sekidik sienama (samo suvöfiküno värb sekidik e nesekidik nemöns dunis pösodas (dabinanas, yegas, e reta) difikas), e zuo kanöns pakobopladön ko demod. Vöd “leadön” tio ai pägebon kobü nenfümbidir. Tikodayumät balik votik, pö kel värb pabejäföf ejäfidon äs värb loveädik, binon dotik e bo pölik:

Mutöbs kludo leadön nefümiki, va is fäd ejenon, ab binos fümik, das tiiv voik de strals di ‘Becquerel’ ibinon sek dinädas fädik.

Partisipaladvärb värba at äkomädon, as sam:

- *Ven inaföbs nevfiko dü dels mödik, ed ikömöbs töbido nilü ‘Cnidus’, no **äleadölo** vien fövön obis, älainaföbs nilo ve Kriteän, nilöpü ‘Salmon’...* (duns paostolanas: XXVII, 7)
- *...äsagof, **leadölo** falön oki ko seif ini stul...*

Balna el “leadön” pägebon in sufalefom. Cedob, das pö jenet et tradutan: el ‘Arie de Jong’ < ästeifülom ad sümädön stukoti gramatik seimik rigädavödema Vöna-Grikänapükik, klu no daloyös dönuön otosi. Saitob diateki nulik:

*Ekö! dom olsik **poleadon** failön* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXIII, 38).

If värb nesekidik duton lü neloveädiks, tän subsat u pönop in kusatif malon dunölani u yegi pakaladöl tefü nenfümbidir. Sams:

- *leadön **moön eki*** (= dälön, das ek moon);
- *äleadof **livön jevodi**;*
- *Leadölös **mogolön menis!*** (gospul ma ‘Matthaeus’: XIV, 15);
- *leadölöd **blibön legivoti** olik us;*
- *Vom nu äleadof **blibön böketi** okik...* (gospul ma ‘Ioannes’: IV, 28);
- *leadön **moikön kläni** me deadam oka;*
- *äleadom **blibön domo dauti**;*
- *äleadoy **binön soeliko omis**;*
- *no leadon **takädön koapi**.*

Kösömo predikat komplitik “leadön blibön” patraduton ini natapüks difik (samo ini Rusänapük) me vöd bal. Volapük i labon värbis siämaröletik, sevabo: **blibükön, posblibükön.**

If värb nesekidik duton lü loveädiks, tän kusatif balik pö predikat komplitik kanon malön u dunölani(s) (a), u yegi(s) (pösodi, dabinani, e reti) vobedi värba suföli(s) (ä; pö jenets somik pönops rezipik: “ok, oks” < suvöfiko äkomädons), sevabo:

- a) *Täno äleadom **dunön omi*** (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 15);
- ä) *...äleadom **maifükön logis*** (gospul ma ‘Marcus’: VIII, 25);
*...mans e voms äleadons **blunedön okis*** (duns paostolanas: VIII, 12);
*Ven no äleadom **slüdön oki**...* (bibapenäd ot: XXI, 14);
*...vom äleadof **bütödön oki*** (pened balid de ‘Paulus’ ele ‘Timotheus’).

Klülös, das geb värba sekidik leadon no mäniötön patis nezesüdik pö tikodayumät ömik (as sam, daloy no nunön, kin edunon bos).

Värb komplitik labü “leadön” i kanon reigülön leigüpo me kusatifs tel, sodas kusatif bal malon dunölani bosa, kusatif votik — yegi (dabinani), kel sufon vobedi värba nesekidik. Sams:

- *No oleadol **logön saludani** olik **rübikami*** (duns paostolanas: XIII, 35; = *No odunol so, das saludan olik ologon rübikami*).
- *In menäds büikum eleadom **bevegön netis** valik **vegis** lönik onsik...* (bibapenäd ot: XIV, 16).
Pö stukots komplitik somik dunölan i kanon panemön me demod. Sams:
- *Äleadof **dakipön ome lini**, ed ävedof sunädo jimatan oma* (= *ädälof, das ädakipom lini*).
- *...leadölöd **dakipön ome i mänedi!*** (gospul ma ‘Matthaeus’: V, 40).
- *...no leadölöd **sevön name** nedetik ola **utosi**, kelosi nam detik ola dunon...* (bibapenäd ot: VI, 3).

- *If pardols eke sinodis omik, sinods papardons ome; if leadols **dakipön eke sinodis**, tän dakipon onis* (gospul ma ‘Ioannes’: XX, 23).

Ma diatek nulik, stukots ko kusatifs tel e ko kusatif sa datif binons vero leigätiks tefü od. Leigodolsös samis sököl:

- *Leadolöd **deadanis sepülön deadanis onsik!*** (gospul ma ‘Lucas’: IX, 60)
- *Sökolöd obi! leadolöd **deadanes sepülön deadanis onsik!*** (gospul ma ‘Matthaeus’: VIII, 22)

Semikna pösod dunöl tefü nenfumbidir dunalefomik pämaon dub subsat u pönop sa präpod “fa”. Sams:

- *...no leadob trätön obi **fa ol** as leigagredätan olik.*
- *...äleadoms sunädo süadükön okis **fa lomänan** oksik, das...*

3.4. El “büedön”

Värb “büedön” sümon ad värb enu pebejäföl efe “leadön”. Vöd “büedön” ai pagebon ko nenfumbidir. Partisips e foms neyegik värba at no ekomädons in vödems pevestigöl. Semikna ägeboy sufalefomi värba sekidik at, sevabo:

- *...els ‘Cynthia’ e ‘Judith’ pübüedofs kömön...*
- *...pebüedob kömön isio...*

No lecedob vödemadiledis et sio verätikis. Bo värb loveädik siämaröletik “büedön” tuvemo äflunon gebi ela “büedön” pö jenets et.

If värb nesekidik duton lü neloveädiks, tän geboy kusatifi ad jonön utanis, kels fölons büdi. Sams:

- *Äbüedom kömön kapiteni...* (gospul ma ‘Marcus’: XV, 24).
- *E tü soar fovik äbüedof kömön dönu foi ok **trubaduri** kurugik.*

If värb nesekidik äbinon loveädik, tän yegods mödadilo pägebons kösömiko, efe ad jonön utosi, kelos kanon getön vobedi värba. Pö jenets somik no veütos, kin(s) jenöfikon(s) büdis. Sams:

- *...äbüedom vokön kläniko lofüdasapanis...* (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 7).
- *...äbüedom deidön... cilis...* (bibapenäd ot: II, 16).
- *...ebüedom bumön sünagogi pro obs* (gospul ma ‘Lucas’: VII, 5).
- *Ebüedob säkapön eli ‘Ioannes’...* (bibapenäd ot: IX, 9).
- *...äbüedom doniodugön eli ‘Paulus’ e blinön omi lo oms* (duns paostolanas: XXII, 30).
- *E tü soar fovik äbüedof dugön trubaduri nogna foi ok...*

Semikna pösods, kels igetons büdi, pämalons me subsat (pönop) in datif, sevabo:

- *...äbüedom promön ones, ad dakipön rafini licina, ed ad no migikön ko cils ela ‘Cham’ (= äbüedom, das äpromons ad dakipön).*
- *...äbüedom välön nägäraslafanes, kels ädutoms lü skip ata, va äviloms pastadükön libio in pof balidkömöl u va äviloms düinön fovo as lelivans sumätöfö büds oka.*

Semikna pö predikat komplitik labü “büedön” datif pägebon in siäm patedik ed änemon getani, as sam:

- *...büedolös omi nunedön omes, dat...* (gospul ma ‘Lucas’: XVI, 28; els “oms” binoms getans nunedä).
- *Tän lebüdans äbüedoms desleitön omes klotis, e gevön omes stafaflapis* (duns paostolanas: XVI, 22; els “oms” binoms getans pönodas. Pö jenet balid geba demoda buükoböv sotüli votik, sevabo: “desleitön klotis de oms” pla “desleitön omes klotis”).

Plago (pu ma diatek nulik e vödems se “Volapükagased pro Nedänapükans”) värb komplitik labü “büedön” neai äreigülön leigüpo me kusatifs tel. Too cedob, das mög atosa dabimon.

Pö predikat komplitik labü värb pabejäföl präpod “fa” id äjäfidon ad malön utani, kel ifölon büdi. Sams:

- *...äbüedom pänön omi **fa pänan** skilikün Läna Sola sülöpiköl.*
- *...äbüedom sejedön eli ‘Bertran De Vilamour’ **fa dünans** grobälik okik de kased okik...*

3.5. El “koedön”

Värb at i neai pägebön nen nenfümbidir. Partisips ela “koedön” no äkomädons, do värb sekidik at ästadon in fom neyegik, as sam:

Äkoedos memön obe lomi lönik obik...

Balna värb sekidik at estadon in sufalefom, sevabo:

...el ‘Tossy’ p^äkoedof golön lü bed tü düp: zül e laf...

No lecedob fomi at verätiki. Bai ced obik, pö jenet et tradutan äsümädöm stukoti seimik vödema rigädik. Jinos lü ob, das sekü kod seimik tradutan ävilom gebön sufalefomi, ab värb nesekidik äbinon neloveädik, klu pämutom ad fomön sufalefomi de “koedön”. Kösömo in predikat komplitik dil nesekidik stadon in sufalefom, as sam:

Ab ols, no koedolsöd panemön rabinans! (gospul ma ‘Matthaeus’: XXIII, 8)

If värb nesekidik predikata komplitik duton lü neloveädiks, tän subsat u pönop in kusatif pö stukot at malon pösodi dunöl u yegi pakaladöl tefü nenfümbidir mu veütik ma siäm. Sams:

- *...koedom sülöpikön soli love badikans e gudikans... (gospul ma ‘Matthaeus’: V, 45; = <Fat> dunom so, das sol sülopikon...)*
- *Tän äkoedom golön omi domio... (gospul ma ‘Marcus’: VIII, 26).*
- *Äkoedom kömön lä ok degtelanis... (bibapenäd ot: X, 32).*
- *Koedolsöd seadön omis in grups pösodas luldeg! (gospul ma ‘Lucas’: IX, 14)*
- *...dünnans äkoedons tonön timpunis e trompetis...*
- *...äkoedom löädön ofi (gospul ma ‘Marcus’: I, 31).*
- *Söl koedomöd gloyön e mödikumön in ols löfi kol ods e kol valans, leigoäsä obs löfobs olis! (pened balid de ‘Paulus’ elanes di ‘Thessalonica’: III, 12)*

If värb nesekidik duton lü loveädiks, kusatif balik pö predikat komplitik u malon pösodi(s) dunöl (a), u binon yegod kösömik (ä). Sams:

a) *Lanal äkoedon spikön omis (duns paostolanas: II, 4; = äspikoms);*

...äsagom ad koedön koefön omi me lebatam... (bibapenäd ot: XXII, 24);

ä) *...lädakor mö pösods 18 äkoedon lilön hümi Vpa... (= äliloy hümi).*

Nog ün yel ot äkoedom bukön pö kurabukatedan: ‘Tappen’ in ‘Sigmaringen’ prinsipis volalafaba.

Ab volakrig ün 1914 ösplodülöl äkoedon büosenälön ye jenotis ökömö...

...yudans äbegoms ele ‘Pilatus’ ad koedön breikön lögis omas, e desumön omis de krots (gospul ma ‘Ioannes’: XIX, 31).

Värb komplitik labü “koedön” i kanon reigülön leigüpo me kusatifs tel. Sams:

- *Täno ‘Herodes’... äkoedom nunön omis kuratiko timi, tü kel stel ipubon (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 7; = oms änunoms timi)*
- *‘Pilatus’... äbinom tu fibälik ad koedön senälön yudanis nämüti okik.*

Ab suvöfikumo värb komplitik at äreigülön me kusatif sa datif, efe datif ämalon dunölani(s) tefü dun, pänemon me värb nesekidik. Sams:

● *...koedol senälön obe atosi vemo lölöfiko!*

● *Ibä koedol lilön obes dinis bisarik (duns paostolanas: III, 26).*

● *Ab äbinos vero nemögik ad koedön votükön ome sludi omik...*

Balna dunölan sümik pemalon me pönop sa präpod “fa”, sevabo:

- *...äkoedons blunedön okis fa om in el ‘Iordanis’... (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 6)*

3.6. El “jinön”

Värb sekidik at pagebon e kobü värb nesekidik in nenfümbidir, e soelölo. Partisips e sufalefoms ela “jinön” no äkomädons. Äsi pö jenets värbas sekidik valik votik fovikumo pabejäfölas, dils predikata komplitik labü “jinön” lölöfiko, efe gramatiko e siämo, dutons lü subyet bal, klu fikuls mödik no süikons.

If el “jinön” pagebon kobü nenfümbidir, tän geb yegodas e demodas pö predikat komplitik sekidon de patöfs reigülik värba nesekidik. Sams:

● *jinol kredön plu omi ka obi it;*

● *mot oma no plu jinof nitedälükön omi;*

- *atos äjimon kodön eli 'Tossy' ad meditön;*
- *logs manas äjinons konön ofe, das äbinof te "vemo komunik";*
- *äjinom eglömön fati pöfik oka;*
- *no äjino logön omi.*

Värb neseکیدik kanon stadön in sufalefom, sevabo:

- *Ma ced semanas valemäpukasäkäd **jimon patuvedön** ainog no saidiko.*
Värb suvöfik po "jinön" binon el "binön" (sa ladyek u subsat sökiks). Sams:
- *äjinom binön fenik;*
- *atos jimon binön lü om miniludik;*
- *pläyot äjimon binön milagiko fredik e läbik;*
- *lätikan äjinom binön perädan.*

El "binön" kanon pamoädön (kösömo fo ladyeks), klu vöd "jinön" jäfidon äs värb neloveädik nemirik, as sam:

- *atan **äjinom** go no stunik;*
- *mem omik **äjimon fägik** ad sumodön ko füm tuvemik vödi alik päreidöl;*
- *näm **äjimon** nu pö ob boso **dredälüköl**;*
- *atos **äjimon** lü of ga **neluveratik**;*
- *lüxüöd **äjimon naudodik** lü of;*
- *pläy at **äjimon** pö om **feinik**;*
- *spad lölik... **jimon** lü of **as gufur** dredabik levemo dibik.*

Fom neyegik "jinos" jäfidon as predikat dila ninü pluset. Dil somik pluseta kösömo binon ma gramat cifaset, do sekidaset ninädön nüni veütikün. Stukots sököl binons suvöfiks: *jinos, das; jinos, äsva; jinos lü, pö ek*. Sams anik:

- *äjinos pö om nemögik, das no ilogomöv nimi ifugöl, dö kel ägevom küpedotis so verätikis;*
- *äjinos so pö ob, äsva vög oma ätononöv lü ob dese spad dumik u dese sep;*
- *alo äjinos nesiämik ad leadön büfo süikön tikodis dredäla;*
- *äjinos, äsva no äsevom lifamodi votik;*
- *jinos, das labülol no nenmeritabo pladi obik;*
- *tümagalan, kel ädebom, äsä jinos, moni no nemödik söle: 'Larroque'...*

Vilob küpälükön, das värb Volapükik "jinön" neföro reigülon me datif distidü värbs leigätik se püks difik. In Volapük geboyöd präpodis "lü, pö", ab no datifi!

Vüset: "so jinos" < balna äkomädön, sevabo:

Nog dü pülatimil, ed obs — so jinos — opäridikobs!

Balna sekü pöl el "jinön" päsökön fa "ad", sevabo:

...nelab at äjimon ad süükön pö of mediti.

3.7. El "klülädön"

Värb sekidik at pagebon e kobü värb neseکیدik in nenfümbidir, e soelölo. Sufalefom ela "klülädön" neai äkomädön, do nenfümbidir sufalefomik pägebon pö värb sekidik at. Balna partisip värba at äkomädön, sevabo:

*Gased obinon büfiko timapenäd telmulik. Pö neod **klülädöl** opubon pluna.*

Gevob samis geba ela "klülädön" kobü nenfümbidir:

- *Volapük äklülädön binön plago gebovik;*
- *äklülädöm binön hilepul gudikün brigada;*
- *cifodans Reigäna kilid klülädoms binön nefleniks ta tikamagot valemäpüka;*
- *cal, ad kel äklülädof labön patöfis peflagöl valik;*
- *i maläds difik nimas klülädons pekodön dub virud.*

Fom neyegik "klülädos" kanon binön predikat dila ninü pluset.

Stukots sököl dabinons: *klülädös, das; äsä klülädos; klülädos se, sekü bos; klülädos lü ek*.

Ekö! sams anik geba foma neyegik:

- *e klülädos lü obs, das kadäman: 'Pietro Poletti' ya sis lunüp eloveikom de dabinöp ini lananöp;*
- *if klülädos sekü zöt lonöfik sanana skilik, das binom nesanoviko lienetik;*

- *soäsä klülädos se löpikos, Vpamuf eperon dub deadam oma komipani lezilik ä nenfeniki;*
- *‘Antonio’ äbinom Litaliyänan, äsä äklülädos saidiko sekü nem omik;*
- *das ‘Simon’ no äbinom man neveütik, klülädos süadükölo se penäds fa om peposbinüköls.*

Pö tikodayumäts anik el “klülädön” pägebön äs värb neloveädik efe lölöfiko neseکیدik in sinif “plago pablöfön”. Sams:

- *nol at kanon klülädön sekü tradutod;*
- *tefü mäks at remiäl gretik dabinon, kelos klülädön sekü sel;*
- *i döfs smalik anik, kels iklülädons plago, pämoükons;*
- *in kobikams ai löf gretik omik pro Vp. äklülädön.*

3.8. El “bleibön”

Värb “bleibön” binon mu nenitedik se värbs sekidik. Ai pagebon kobü värb neseکیدik in nenfümbidir stadöl. No labon partisipis, sufalefomi, fomi neyegik. Kionaütik värb at binon! Patöf te bal binon pluuneplu nitedik, sevabo: kanoy gebön kobü “bleibön” nenfümbidiri sufalefomik.

Saitob vödemadiledis anik ko “bleibön”. Küpetob, das ma bibapenäds kösömo predikat komplitik labü “bleibön” petraduton ini Rusänapük me vöd bal.

- *...stel, keli ilogoms in lofüd, äfogolon omis, jüs **äbleibon stebön** sus plad, kö cil ädabinom* (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 9).
- *No ston bal **obleibon seatön** su votik nes podistukön* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXIV, 2).
- ***Bleibolsöd seadön** is, jüs uplekob us!* (bibapenäd ot: XXVI, 36).
- *If regän komipon ta ok it, tän regän no kanon **bleibön dabinön*** (gospul ma ‘Marcus’: III, 24).
- ***Äbleibom** ye **seilön**, ed ägespikom nosi* (bibapenäd ot: XIV, 61).
- *...demü atos fredob, ed **obleibob fredön*** (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Philippi’: I, 18).
- *...desirob ad mogolön ad binön ko Kristus, bos kel binon vipabikün, ab **bleibön lifön** binos zesüdikum demü ols* (bibapenäd ot: I, 23—24).
- *If **bleibols lekredön** vödis obik...* (gospul ma ‘Ioannes’: VIII, 31).
- *...**bleibob palöfön** fa om* (bibapenäd ot: XV, 10).
- *Mutobs **bleibön vobön** ad jenöfikön diali obsik...*

3.9. El “sötön”

Värb sekidik at pagebon e kobü värb neseکیدik in nenfümbidir, e soelölo. Sufalefom e partisips ela “sötön” no äkomädons.

Mödadilo el “sötön” sa värb neseکیدik kobofomons predikati komplitik. Sams:

- *büad at sötönöv palasumön ini gased;*
- *Volapük sötön binön valemapiük;*
- *Kisi sötob-li dunön pö om?*
- *Sötob-li cedön omi bünunani?*
- *sötöy nemön onis visionanis;*
- *men alik osötön spikön püki at plä netapük oka;*
- *no sötöl dulterön!* (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Roma’: XIII, 9);
- *sötos binön so;*
- *sötöl löfön kemeni olik äsä oli it!* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXII, 39).

Kösömo pö predikat komplitik värb sekidik jonon letimi, e värb neseکیدik — lefomi (dunalefomi u sufalefomi). Obo komandob ad fölön nomoti at. Ye tikodayumäts ömik päpläons de nomot at, sevabo:

- *...el ‘Kerckhoffs’ äpreparom Vpakongredi kilid, kel **ösötom pojenükön** in zif ‘Paris’...;*
- *...ad fomön dub atos vigagasedi gretik Vpik, dub kel votükams Vpa **ösötoms poledunön** vifiküno.*

Fom neyegik “sötos” kanon pagebön ito, efe nen nenfümbidir zuik, as sam:

- *Leigoso i mans, kels, äklemölo kosädi natik ko vom, edagetoms ledesiri kol ods: mans nepuedoms ko mans, e getoms ito äsä **sötos**, bläfodi demü deikam oksik* (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Roma’: I, 27);

- *O voms! binolsöd sumätöfiks lü himatans olsik, soäsä sötos me büad Söla!* (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Colossae’: III, 18).

3.10. El “kanön”

Värb “kanön” pägebön ed as dil predikata komplitik, e soelölo. Sufalefom vöda at neai äkomädon, ab partisips (keninükamü partisipaladvärbs) äkomädons, as sam:

- ...*kels evedükons dabinädi badiko logöli, badiko lilöli, ... flitön no kanöli...*;
- *Si! ven ob, no nog äkanöl suemön läbi levemik obik, ävilob visitön ofi ün del fovik, idetävof;*
- ...*no äkanölo sludikön, ävokom oni balugiko me: “O kat! O kat!”*
- ...*no äkanölo plöpön tefü atos, äsagom...*

Kösömo geboy eli “kanön” kobü värb neseکید in nenfumbidir. Nenfumbidir at kanon binön sufalefomik, e tio ai malon presenatimi nefinik, do pläots i nesuvo ädavedons, as sam:

- ...*mödikos no kanon pemäniotön...*
Saitob vödemadiledis anik patedikumis:
- ...*klub äkanon pafövön...*;
- ...*mens okanons lelilön odis...*;
- *Kanobs nunön reidanes...*;
- *Läb obik äkanon te padagetön me dun negita;*
- ...*<yegs> äkanons fasiliko pamosumön;*
- ...*äfünom in ‘Oosterbeek’ Vpabüri, kö äkanoy dagetön nünis dö Vp.*
- *So kanoy sagön ko gitod semik, das vöds rigik in pük seimik binons vöds tonisümädöl;*
- *Väl yufapüka neudik seimik okanon ye pajenükön nen fikuls gretik.*

Fom neyegik “kanos” i pägebön, as sam:

- *Voto okanosöv jenön, das...* (gospul ma ‘Lucas’: XIV, 29);
- *Tefü Vpakadäm kanos panunön, das...*

Semikna (te in vödem petradutöl) dil predikata “dunön” pämoädon, e värb “kanön” äjäfidon äs värb loveädik, sevabo:

- *Besäkoröd drenis pöpa orik, e pleidülöröd täno, if kanor atosi, lo ‘Brahma’ demü lieg ora!*
- *Klüliko kanob atosi.*
- *Ävilom logön, kis Yesus äbinom, ab dub menamödot no äkanom atosi, bi älabom magedi smalik* (gospul ma ‘Lucas’: XIX, 3).

Gebäd somik voiko no binon vipabik pö laut vödemas nulik.

3.11. El “vilön”

Värb “vilön” pägebön ed as dil predikata komplitik, e soelölo. El “vilön” neai pägebön in sufalefom e fom neyegik. Partisips de värb at komädons, as sam:

God, ävilöl jonön zuni okik... (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Roma’).

Kösömo värb at labon nenfumbidiri pö ok, as sam:

- ...*evilob kobükön cilis olsik...* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXVI, 15);
- *Kisi vilols-li givön obe, if loveükob omi oles?* (bibapenäd ot: XXIII, 37);
- *Somo änilikoms lä vilag, lü kel ägoloms, ed ädunom, äsva ävilom fövön vegami okik* (gospul ma ‘Lucas’: XXIV, 28);
- *Mutob penön ole mödikosi, ab no vilob penön ole me nig e pen* (pened kilid de ‘Ioannes’: 13);
- *Üf viloyöv ye pübön nuni seimik nogna u pluna in yelod ot, okanoy dunön atosi, if ulautoy alna notedi in mod votik;*
- *Viloböv spikön ko ol dö din veütik;*
- *No ävilob e no äkanob dotön, das nu älogob vali verätiko...*

Kanoy gebön nenfumbidiri sufalefomik, as sam:

- *Vilolöv-li padomonitön?*

El “vilön” suvo päkoboplodon ko konyuns difik (*if, äsä, das*). Pö jenets somik pägebön soelölo e semikna igo äjäfidon äs värb loveädik, efe äreigülön me kusatif. Sams:

– ko el “if”:

- *O söl! if vilol, kanol klinükön obi* (gospul me ‘Matthaeus’: VIII, 2);
- *If vilol, obumobs is tänadis kil...* (bibapenäd ot: XVII, 4);
- *If vilol atosi, leadolös beigolön köpi at de ob!* (gospul ma ‘Lucas’: XXII, 42);
- *Donastad pebemastikon. Nu golos, if God vilom osi, dönu löpio.*
– ko els “äsä, soäsä”:
- *E soäsä vilols, das mens dunons oles, leigo, so dunolsöd ones!* (gospul ma ‘Lucas’: VI, 31);
- *...mödikans ädabinoms, kels äsevoms sio, das in cal at ökanoms betifön regi, so mödiko äsä te öviloms.*
– ko el “das”:
- *Vilob, das givol obe tü timül at su bov kapi ela ‘Ioannes’: blunedan* (gospul ma ‘Marcus’: VI, 25);
- *Kiöpo vilol-li, das oblümükobs ole pasatafidädi?* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXVI, 17);
- *Kime vilols-li, das gevob pro ols libi?* (bibapenäd ot: XXVII, 17);
- *Änirikom ini dom, ed ävilom, das nek ösevon atosi...* (gospul ma ‘Marcus’: XII, 24);
- *Kisi vilols-li üfo, das dunob ko man, keli nemols hiregi yudanas?* (bibapenäd ot: XV, 12).

Tikodayumätis ömik lecedob samis seta nelölöfik, bi binos fasilik ad lölöfükön seti dub nenfümbidir deföl bai tikodayumät veitöfikum, as sam:

- *...edunoy ko om, soäsä eviloy <dunön>* (gospul ma ‘Matthaeus’: XVII, 12);
- *...givob oni utane, kele vilob <givön>* (gospul ma ‘Lucas’: IV, 6)
- *Ab no ävilom <sufädön>, ämogolom ed äfanäbükom omi* (gospul ma ‘Matthaeus’: XVIII, 30);
- *Vien lebladon, kiöpio vilon <lebladön>...* (gospul ma ‘Ioannes’: III, 8);
- *Vilob <geikön, mogolön, ...> lü mot oba;*
- *Selölös obe bos läba! Vilol-li <atosi>?* (Pö jenet at igo kusatif pemoädon.)

Äsä ya eküpols, värb at kanon reigülön me kusatif. Kösömo kusatif at labon sinifi valemik e duton lü pönops u lü vöds de pönops pedefomöls (*os, atos, bos, ...*). Sams:

- *Klu bos no sekidon de utan, kel vilon bosi, u kel töbidon – ab de God miseröl* (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Roma’: IX, 16);
- *...dunolöd utosi, kelosi ovilol!*

Ye semikna kusatif no binon so nedabinotik ma siäm, as sam:

- *...vilobs balami kontinäna obsik...*
- *...vilobs daloni gitätas mena...*

Too no daloy penön, das “viloy yegi seimik” tefü bos dabinotik; värb “desirön” binon lönedik pro zeils somik.

Leigodolsös setis sököl:

Vilob drinön vati — Desirob drinedi (vati).

3.12. El “nedön”

El “nedön” pägebon e kobü värb nesekidik, e soelölo. Värb sekidik at no äkomädon in sufalefom; fom neyegik i neai äpubon. Balna ecänidoy värbis “neodön” e “nedön”, sodas el “nedön” pägebon, äsva binon värb loveädik, sevabo:

- *...e no onoloy onis nen stud leigo fefik, äsä ut, keli nedoy samo pro hebrey u sanskrit.*

Ab mödadilo värb sekidik at flagon nenfümbidiri pö ok. Sams:

- *no nedof igo nemön nemi veratik oba;*
- *if vilomöv jafön bosi, tän nedom te sagön: Dabinonöd! ed at dabinon;*
- *no plu änedom dredön omi;*
- *no nedons fölön somikosi;*
- *no änedobs sagön bosi dö atos.*

Fom neyegik “nedos” pägebon soelölo as predikat dila pluseta, sevabo:

- *...e nu no nedos, das binoy pükavan zadälik ad suemön, das rölet vemik dabinon bevü el ‘Tsyangar’ e zigan;*
- *Nedos-li nog dönuön begi redakanas: “Propagidoyös e slopükoyös pro Volapük!”?*

- *No nedos ad sukön ün tims vönädikum, ka ün ut kriga Rusäna-Yapänik, ad tuvön samis sublimik atosa.*

Pö jenet lätik pöliko epladoy eli “ad” vü “nedos” e nenfumbidir.

3.13. Els “mutön, dalön”

Els “mutön” e “dalön” vemo sümions ad od. Värbs bofik flagons pö geb nenfumbidiri. Neai ästadons in sufalefom. Partisips de värbs at i no äkomädons. Gevob samis anik geba ela “mutön” (a) ed ela “dalön” (ä):

a) • *Pos Volapük kluo volapüks nulik vemo mödik epubons, de kels as veütiküins mutons panemön els ‘Esperanto, Nov Esperanto, Ido, Idiom neutral, Mondolingvo, Lingua internacional, Myrana, Nov Latin, Interlingua, Lengua catolica’;*

- *...us naf ämuton pasäfledön* (duns paostolanas: XXI, 3);

- *Jep ämuton padilön ad laf...*;

- *Bi säks nonik ädabinons, kels ämutons pabegespikön, presidan äfärmükom me vöds ladöfik anik kobikami.*

ä) • *Atose daloy bo kodidön, das Volapük no enepubon...*;

- *...if dalob gebön vödi at...* (vüset);

- *Ekö! us dunoms utosi, kelos no dalon padunön* (gospul ma ‘Marcus’: II, 24);

- *Ekö! tidäbs olik dunoms bosi, keli no daloy dunön tü jabat* (gospul ma ‘Matthaeus’: XII, 2).

Kösömo pö predikat komplitik värb sekidik stodon in letim alik, e värb nesekidik — in lefom alik (duna- u sufalefom). Ye semikna äpläoy tefü nomot at. Täno värb nesekidik äcenon ad malön letimi, sevabo:

- *Pö lonam däta, ünü kel komits **mutons pugegetön**...*;

- *...tonajok pesesedöl alik **muton elabön** büiko timi ad gekömön asä leog...*;

- *Stok lölik bukema usik mö milats anik bukas **muton poxamön** bai stips kösömik somik;*

- *Fino penäds nog: 2 **mutons pemäniotön**...*

Too pö jenets valik te dil bal predikata komplitik ejonon letimi.

Zuo fom neyegik “dalos” äkomädon, as sam:

- *Fovo dalos pamäniotön, das in pübots de 1936...*;

- *So no dalos jenön bevü ols...* (gospul ma ‘Matthaeus’: XX, 26).

Fom sümik värba “mutön” no äpubon.

4. KLUDODS

Värbs sekidik valik labons patöfis kobädik ömik. No komandob ad gebön sufalefomi värbas sekidik, bi jenets geba sümik värbas kodama jinons lü ob as seks dotik traduta tuvemo vödika. Vemo nesuvo partisips de värbs sekidik pedefomöls äkomädons (värbs: *loegön, lielön, leadön, klülädön, kanön, vilön* < älabons plago partisipis lönik). Partisips somik no binons komandabiks ad pagebön in vödem. Suvöfiküno lautans Volapükik timäda di ‘de Jong’ ävitons ad defomön partisipis de värbs sekidik, buükölo sekidasetis ko konyuns valasotik: ven, du, büä, ibä, posä... Ekö! sams anik:

- *Ibä elielobs sagön omi, das Yesus et di ‘Nazareth’ odäbreikom topi at, ed ovotükom südis, kelis ‘Moyses’ eloveükom obes* (duns paostolanas: VI, 14);

- *Tän ägevom gönü pöp libi ele ‘Barabbas’, e posä ibüedom lebatön Yesusi, älovegivom omi ad pakrodön* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXVII, 26);

- *So i ven loegols jenön atosi valik, osevols, das binos nilik* (gospul ma ‘Marcus’: XIII, 29);

- *Semans utanas, kels binons is, no odeadons, büä oloegons kömön Soni mena ini regän omik* (gospul ma ‘Matthaeus’: XVI, 28).

Värbs sekidik anik u värb sekidik ko ked nenfumbidiras anik semikna sio kobofomons predikati nog plu komplitiki. Sams anik:

- *...ad saunükön ofi **äzesüdos ad büedön mökön** rezäpis sanana...*

- *...äkonof omes drimi okik, **äbüdülo omes ad büedön sukön** melafiori saunikami gevöli.*

- ...no äfägom ad kosididön nen yuf cilis okik, e nog neplu äkanom koedön dugälön onis.
- ...atan epromom obe ad givön ole laidacali, if vilol bleibön vobön nomiko, e no plu drinön.
- Dü del lölik ämutom bleibön seadön löpo...
- **Ebleibob stanön** nog dü pülatimil ad loegön motävön omi.
- Sekü kod kinik-li? Benö! **ad koedön jinön**, das nübreik ejenon-la!
- Lasumolöd omis, rafinükolöd oli kobü oms, e pelolöd omes frädi, dat **okanomsös leadön jeifön kapis oksik!** (duns paostolanas: XXI, 24).
- No **vilob leadön degolön** onis jöeniko, dat no sukubons dü vegam (gospul ma ‘Matthaeus’: XXV, 32).

Ma patöfs süntagik kanoy dilädön värbs sekidik ad grups kil sököl:

1. Värbs sienama sa värbs kodama (*loegön, lielön, leadön, büedön, koedön*). Värbs sekidik at pagebons ai kobü värbs neseکیدik ön mod somik, das dils distik (sekidik e neseکیدik(s)) predikata komplitik magulons dunis (vobedis) pösodas, nimas, yegas, e reta, difikas. Kludo värb komplitik kanon reigülön leigüpo me kusatifs tel, de kels bal malon dunölani(s) tefü värb neseکیدik, votik — pösodi(s), nimi(s), yegi(s), e reti, kele(s) vobed värba neseکیدik paloveädon. Värbs komplitik labü värbs kodama i kanons reigülön me kusatif sa datif, efe datif jonon dunölani(s) tefü värb neseکیدik. Tef ot i panotodon me pladam präpoda “fa” fo subsat u pönop pösodik. Stukotis somik labü “fa” lecedob lölöfiko penamapükikis e no komandob ad gebön. Cedob, das meds at malama dunölana: kusatif, datif, präpod “fa” äbinons leigätiks ä mätediks. Lecedob gebi kusatifa asä sotüli egaenöl.

2. Värbs libik, binädöl me värbs luverata, värbs anik möga e värbs vila (*jinön, klülädön, sötön, kanön, vilön, nedön*). Värbs at kanons pagebön e kobü värb neseکیدik in nenfümbidir, e soelölo. Värbs sekidik anik grupa at binons telnatälik, sevabo: el “jinön” jäfidon äs värb neloveädik nemirik, el “klülädön” — äs värb neloveädik voik, els “kanön, vilön” — äs värbs loveädik voik, bi kanons reigülön me kusatif, sevabo semikna labons pö oks yegodi patedik. Värbs tio valiks plä “vilön” pagebons in fom neyegik. Värb komplitik labü värbs grupa at kanon reigülön me kusatif u kusatif sa datif ma patöfs dila neseکیدik predikata komplitik.

3. Värbs balugik, binädöl me värb laidula e värbs anik möga (*bleibön, dalön, mutön*). Daloy gebön värbs at te kobü värb neseکیدik in nenfümbidir.

Ma küpeds oba, Volapükans nuik nendredälo gebons värbs sekidik ömik (*dalön, mutön, kanön, sötön, nedön, bleibön, vilön*), ab vitons ad gebön värbs sekidik votik (*loegön, lielön, büedön, koedön, leadön, jinön, klülädön*). Niludob, das se Volapükans nuik te hiels ‘Ralph Midgley’: läxguvan < e ‘Hermann Philipps’: cifal < laiduliko geboms värbs bisarik at. Kodidob atosi defe bagafas tefik veitöfik in tidabuks e samas zesüdik in vödabuks. Spelob, das pos reid yegeda löpik Volapükans ostopedonsös ad vitön demü dred pölas gebi värbas mu bisarikas Volapüka. Värbs sekidik valik oflagonsöv atosi.

Elovelogob patöfis värbas sekidik valik medü taib peläüköl.

Finü yeged vilob danön cifali ‘Hermann Philipps’ demü küpets e konsäls frutiks. Nen yuf at no ekanoböv küpön patis ömik yegädi löpo pebejäföli tefölis.

Fonäts anik pegeböl

1. Dabükot folid vödabuka calöfik fa el ‘J. M. Schleyer’ pro Volapükans (tiäd rigädik: ‘Grosses Wörterbuch der Universalsprache Volapük: vierte, sehr vermehrte Auflage’), ‘Konstanz am Bodensee’, 1888. Lebuk at as nüned di ‘djvu’ kanon padagetön pö ladet leäktronik sököl: http://yadi.sk/d/8JwwnQsJ8_iKq.

2. Diatek nulik, fa el ‘Arie de Jong’ petradutöl. Ladet leäktronik pübota bevüresodik binon: http://personal.southern.edu/~caviness/Volapuk/Diatek_Nulik/.

3. El ‘Cours complet de Volapük’ fa el ‘August Kerckhoffs’, ‘Paris’, 1887. Buk at kanon padagetön as nüned di ‘djvu’ pö ladet leäktronik sököl: <http://yadi.sk/d/VJ6O5o9tAxHtE>.

4. El “Gramat Volapüka” fa el ‘Dr. Arie de Jong’, ‘Leiden’ (Nedän), 1931.

5. El ‘Hand-book of Volapük’ fa el ‘Charles Ezra Sprague’, ‘New York, London, Chicago’, 1888. Kanon padagetön as nüned di ‘djuv’ pö ladet leäktronik sököl: http://fabzaycev.ucoz.ru/Volapuyk/Sprague_Handbook_of_Volapuyk_1888.djuv.

6. El ‘Leerboek der Wereldtaal’ fa ‘Dr. Arie de Jong’. Pepüböl balidnaedo ün yel: 1932. Pübot leäktronik fa hiel ‘Hermann Philipps’, yel: 2014. Kanon padagetön as nüned di ‘pdf’ se grup Volapüka pö sogädaresod ‘Facebook’ (ladet grupa at binon: <https://www.facebook.com/groups/volapukalised/>).

7. El ‘Volapük die Weltsprache. Entwurf einer Universalsprache für alle Gebildete der ganzen Erde’ fa el ‘Johann Martin Schleyer’, ‘Sigmaringen’, 1880. Lebuk at as nüned di ‘djuv’ kanon padagetön pö ladet leäktronik sököl: <http://yadi.sk/d/S3-MSoc19TRx6>.

8. El “Volapük in Use” fa hiel ‘Ralph Midgley’: konlet yegedas dö säkäds fikulik Volapükigeba. Ragiv tefik leäktronik di ‘zip’ labü nem “Viu-14r” kanon padagetön se grup Volapüka pö sogädaresod ‘Yahoo!’ (ladet grupa at binon: <https://groups.yahoo.com/neo/groups/volapuk/info>).

9. El ‘Wörterbuch der Universalsprache für alle gebildete Erdbewoner. Zweite, ser vermerte Auflage’ fa el ‘Johann Martin Schleyer’, ‘Überlingen am Bodensee’, 1882. Dabükot telid vödabuka calöfik Volapüka. Kanon padagetön as nüned di ‘djuv’ pö ladet leäktronik sököl: <http://yadi.sk/d/o1r-CTf79aEYA>.

10. Fövots fa el ‘Arie de Jong’ ad vödabuk gretik Volapüka pro Deutänapükans fa otan. Nüned di ‘zip’ labü nem ‘nachtraege_de_jong’ dabinon pö grup Volapüka sogädaresoda ‘Facebook’.

11. Maters ela “Volapükagased pro Nedänapükans” fomü vödems leäktronik ladetü https://wikisource.org/wiki/Volapükagased_pro_Nedänapükans.

12. Ragiv nümas valik ela “Volapükagased pro Nedänapükans” fomü magods. Ladet leäktronik binon: http://volapuk.temerov.org/Volapükane/vol/Volapükagased_pro_Nedänapükans.php.

Taib: “Lovelegam värbas sekidik”

Värb	Siämagrup	Subsat rigavödik	Pagebon soelölo	Labon pö ok yegodi	Labon fomi neyegik	Labon fomi nefümik	Stadon in sufalefom	Partisips komädons	Yegod malon dunölani tefü nenfumbidir	Reigülon leigüpo me kusatüf tel	Demod malon dunölani tefü nenfumbidir	Subsat dunölani malöl pafeboon fa el “fa” pö nenfumbidir dunalefomik
loegön (sis 1882; in siäm at sis 1936)	sienam	—	—	—	—	+	—	+	+	+	—	+
lielön (sis 1882; in siäm at sis 1937)	sienam	—	+ (jenet pölik 1)	—	—	+	—	+	+	+	—	+
leadön (sis 1931)	kodam	+	+ (jenet dotik)	+ (jenet dotik)	—	+	+ (jenet dotik)	+	+	+	+	+
büedön (sis 1888; in siäm at sis 1931)	kodam	—	—	—	—	—	+	—	+	—	+	+
koedön (sis 1931)	kodam	—	—	—	+	+	+ (jenet dotik)	—	+	+	+	+
jinön (sis 1880)	luverat	+	+	— (do jäfidon äs värb nemirik)	+	—	—	—	—	—	—	—
klülädön (sis 1931)	luverat	+	+	— (do jäfidon äs värb neloveädik)	+	—	—	+	—	—	—	—
sötön (sis 1880)	mög	+	+	—	+	+	—	—	—	—	—	—
kanön (sis 1880)	mög	+	+	+	+	+	—	+	—	—	—	—
vilön (sis 1880)	vil	+	+	+	—	+	—	+	—	—	—	—
nedön (sis 1882)	vil	—	+	+ (jenet pölik 1)	+	+	—	—	—	—	—	—
mutön (in siäm at sis 1888)	mög	+	—	—	—	+	—	—	—	—	—	—
dalön (in siäm at sis 1888)	mög	—	—	—	+	+	—	—	—	—	—	—
bleibön (sis 1931)	laidul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Vög Volapüka. Yel: 2016. Nüm: 7. Pads: 55—56. Nüm: 8. Pads: 60—67. Nüm: 9. Pads: 70—76. Nüm: 10. Pads: 78—83. Nüm: 11. Pads: 86—90.